

Sundhedsudvalget

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 18. marts 2025

Ekspertmøde om anvendelsen af tvang i forbindelse med behandling for anoreksi, herunder om hvordan psykiatriloven bliver anvendt

Sundhedsudvalget afholder tirsdag den 25. marts 2025 kl. 14.00-15.00 et ekspertmøde om anvendelsen af tvang i forbindelse med behandling for anoreksi.

Ekspertmødet bliver tv-optaget og vist på www.ft.dk.

Formålet med ekspertmødet

Formålet med ekspertmødet er at få belyst anvendelsen af tvang i forbindelse med behandling for anoreksi, herunder om hvordan psykiatriloven bliver anvendt.

Udvalget ønsker herunder gerne bl.a. følgende spørgsmål belyst:

- Hvad er anoreksi for en sygdom, hvordan påvirker sygdommen patienten, og hvordan forebygger og behandler sundhedsvæsenet sygdommen?
- Forekomsten af sygdommen og udviklingen i antallet af diagnoser?
- Perspektiv ift. behandling af piger og kvinder med autisme spektrumforstyrrelser.
- Hvornår og hvorfor kan/bør anvendelse af tvang indgå i behandlingen?
- Hvordan sikres det, at den tvang, som det måtte være nødvendigt at anvende som en del af behandlingen, fortsat kan finde sted ift. målsætning om at nedbringe tvang i psykiatrien?
- Hvad er indholdet og fortolkningen af de relevante regler om anvendelse af tvang i psykiatriloven i forhold til patienter med svær anoreksi, og hvad foreligger der af juridisk praksis?
- Betydningen af behandlingsindikationen i psykiatriloven, og kan/skal en ophævelse af tvang inkludere risikoen for snarlig genindlæggelse?
- Hvilken betydning har patientens alder for behandlingen, herunder overgangen fra ung (under 18 år) til voksen?

- Pårørendeperspektiver. Herunder hvordan pårørende bliver inddraget vedrørende voksne anoreksipatienter, som på grund af sygdommen ikke kan tage vare på sig selv?
- Hvordan foregår overgangen mellem tvangsindlæggelse og udskrivelse til andre tilbud?
- Er der behov for initiativer fra Folketingets side?

Program

14.00-14.05	Rasmus Lund-Nielsen (M), udvalgsformand: Velkomst og introduktion til ekspertmødet
14.05-14.15	Oplæg ved Else Marie Olsen, ledende overlæge, Region Hovedstadens Psykiatri, Psykoterapeutisk Ambulatorium for Spiseforstyrrelser, Psykiatrisk Center Ballerup: "Erfaringer og tanker vedrørende anvendelse af tvang overfor mennesker med spiseforstyrrelse".
14.15-14.25	Oplæg ved Helle Bødker Madsen, professor emeritus, Juridisk Institut, Aarhus Universitet: "Tvangsanvendelse som led i behandling af anoreksi. Hvad siger psykiatriloven og praksis på området?"
14.25-14.35	Oplæg ved Cathrine de Thurah Gundlund Wulff, samtale- og behandlingschef, Foreningen Spiseforstyrrelser og Selvskade: "Patient- og pårørendeforeningens refleksioner og ønsker i forhold til de dilemmaer, der er forbundet med loven om tvang i psykiatrien."
14.35-15.00	Spørgsmål til oplægsholderne fra udvalget
15.00	Rasmus Lund-Nielsen (M), udvalgsformand: Afrunding på ekspertmødet.

Baggrund

- Om anoreksi

Anoreksi er en spiseforstyrrelse, hvor tanker om mad, krop og vægt er styrende og medfører et betydeligt væggtab. Anoreksi rammer oftest piger i teenagealderen og unge kvinder, men kan også ramme unge drenge og yngre mænd. Ved sygdommen har personen en forvrænget kropsopfattelse og en udtalt frygt for at blive overvægtig og fed. En person med anoreksi er underernæret og kan i svære tilfælde blive livstruende syg. Personligheden hos mennesker med anoreksi præges ofte af en høj grad af perfektionisme, som kan grænse til tvangshandlinger. Personer med spiseforstyrrelse har oftere symptomer på depression end andre. Børn, der får anoreksi, har ofte andre psykiatriske lidelser. (www.sundhed.dk).

75.000 danskere - børn, unge og voksne - lider af en spiseforstyrrelse. Af disse lider 5.000 af anoreksi, 30.000 af bulimi og 40.000 af tvangsoverspisning (BED), jf. www.spiseforstyrelse.dk.

- Om målsætning om mindre tvang i psykiatrien

I den politiske aftale fra 24. november ("En bedre psykiatri - hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne") er aftalepartierne enige om en ny overordnet målsætning for mindre tvang i psykiatrien, som indebærer, at anvendelsen af de tvangsformer, der opleves mest indgribende og opstår i akutte situationer (bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang) nedbringes frem mod 2030 med op mod 40 pct. og ikke under 30 pct., og at der er særligt fokus på børn og unge. Indenrigs- og sundhedsministeren har efterfølgende konkretiseret denne del af aftalen i en partnerskabsaftale mellem ministeren og Danske Regioner og KL.

- Om omfanget af tvang i forbindelse med behandling for spiseforstyrrelser

Det fremgår af "Personer med spiseforstyrrelse", Sundhedsdatastyrelsen, juni 2020, at i 2018 var 3,7 pct. af børn og unge (69 personer) og 1,8 pct. af voksne (117 personer) med spiseforstyrrelse berørt af tvang under indlæggelser i det psykiatriske hospitalsvæsen. Det drejede sig oftest om tvangstilbageholdelse eller tvangsindlæggelse, og det berørte oftest personer med anoreksi eller uspecificerede spiseforstyrrelser.

- Om psykiatriloven

I henhold til psykiatrilovens § 5, kan tvangsindlæggelse eller tvangstilbageholdelse kun finde sted, hvis patienten er sindssyg eller befinder sig i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, og det vil være uforvarsomt ikke at frihedsberøve den pågældende med henblik på behandling, fordi udsigten til helbredelse eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentlig forringet, eller den pågældende frembyder en nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre. Når overlægen finder, at betingelserne ikke længere er til stede, skal frihedsberøvelsen straks bringes til ophør. Tvangsbehandling må kun anvendes over for personer, der opfylder betingelserne for tvangstilbageholdelse.